

Praktijkprikkel Insuline onvoldoende afgestemd op veranderde koolhydraatinname

Deze Praktijkprikkel is interessant voor voorschrijvers en verpleegkundigen in het ziekenhuis.

Pas de insulinebehandeling aan bij veranderingen in de koolhydraatinname.

Meldingen

1. Een man met diabetes mellitus type 2 krijgt tijdens zijn ziekenhuisopname totale parenterale voeding (TPV). Voor de opname gebruikte hij geen insuline. Tijdens het gebruik van de TPV start de patiënt met insuline glargine. Na enkele dagen stopt de TPV, maar de patiënt blijft insuline glargine krijgen. Er vinden geen bloedglucosecontroles meer plaats. Vier dagen later vindt de nachtdienst de patiënt bewusteloos in bed. Zijn bloedglucose is 1,6 mmol/l.
2. Bij een patiënt wordt de sondevoeding om middernacht gestopt, omdat de patiënt nuchter moet blijven voor een ingreep. De insuline wordt echter niet gestopt. De volgende ochtend is de bloedglucose 2,6 mmol/l.
3. Bij een patiënt wordt de sondevoeding voor de nacht afgekoppeld, maar de insulinepomp blijft doorlopen. De pompsnelheid wordt zelfs verhoogd. In de vroege ochtend is de bloedglucose 2,2 mmol/l.
4. Een patiënt krijgt onvoldoende instructies over insulinegebruik tijdens het nuchter blijven voor een angioplastiek (PTA). Na de ingreep is de patiënt verminderd aanspreekbaar, trillerig en bezweet. Er blijkt sprake van een ernstige hypoglykemie.

Aanbevelingen

Voor artsen

- Beoordeel de insulinedosering opnieuw bij veranderingen in de koolhydraatinname. Denk aan het stoppen van TPV of sondevoeding, of aan nuchter blijven voor een ingreep.
- Zorg bij insulinegebruik voor passende bloedglucosecontroles bij veranderingen in de koolhydraatinname.

Voor verpleegkundigen

- Controleer bij veranderingen in de koolhydraatinname of de insulinebehandeling opnieuw is beoordeeld.
- Neem contact op met de behandelend arts als de insuline in gebruik blijft zonder duidelijk beleid.
- Voer de afgesproken bloedglucosecontroles uit en volg afwijkende waarden op.
- Draag veranderingen in de voeding en afspraken over insuline en glucosecontroles duidelijk over aan je collega's.

Analyse

TPV bevat alle essentiële voedingsstoffen, waaronder glucose. Tijdens de TPV startte de patiënt uit de eerste melding met insuline glargine om zijn bloedglucose te reguleren. Na het stoppen van de

TPV viel een deel van de glucoseaanvoer weg. De insulinebehoefte nam daardoor af. Maar de patiënt kreeg dezelfde dosering langwerkende insuline. Ook vonden er geen bloedglucosecontroles meer plaats. Hierdoor ontdekten de zorgverleners de te lage bloedglucose pas bij ernstige symptomen.

Bij meldingen 2 en 3 werd de insulinetoediening onvoldoende afgestemd op het stoppen van de sondevoeding. Bij melding 3 werd de pompsnelheid van de insuline bovendien verhoogd. Beide patiënten kregen een hypoglykemie. Bij melding 4 kreeg de patiënt onvoldoende instructies over het insulinegebruik tijdens het nuchter blijven voor een ingreep. Ook deze patiënt kreeg een ernstige hypoglykemie. De meldingen laten zien dat veranderingen in de koolhydraatinname om een herbeoordeling van de insulinebehandeling vragen.

De ADA-richtlijn *Diabetes Care in the Hospital* (2026) waarschuwt voor hypoglykemie bij het onverwacht onderbreken van sondevoeding of parenterale voeding. Ook noemt de richtlijn vertraagde of gemiste bloedglucosecontroles als risicofactor. Daarom is het belangrijk om bij veranderingen in de voeding de insulinebehandeling opnieuw te beoordelen en de bloedglucose te blijven controleren.

Bij het stoppen van TPV of sondevoeding, of bij nuchter blijven voor een ingreep, hoeft insuline niet altijd volledig te worden gestopt. De arts beoordeelt per patiënt welke insuline en dosering nog nodig zijn. De verpleegkundige controleert of de insulinebehandeling opnieuw is beoordeeld. Ook voert de verpleegkundige de afgesproken bloedglucosecontroles uit en bespreekt afwijkende waarden met de arts.

Wist je dat?

Je op de website een compleet overzicht van alle Praktijkprikkels kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij ‘Zoek op onderwerp’ je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen? Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze website.

Medicatie-incidenten melden? Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze website.

Meer weten over het IVM? Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief.